

ارزیابی اثرات سوء مکانیابی نامناسب آرامستانها بر محیط زیست شهری

Evaluate the effects of inappropriate locations of cemeteries on the urban environment

بهروز محمد رضاپور* - نرمین ایرملوی عربدیزج - آیدا سعیدی - شیما تبریگی

*Behrouz mohamadrezapour - narmin airemloye arabdizaj - ayda saeedie - shima tabriki

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، موسسه آموزش عالی علم و فن ارومیه

دانشجویان مقطع کارشناسی ناپیوسته رشته مهندسی شهرسازی

چکیده

آرامستان ها به لحاظ تاریخی، فرهنگی، معماری و باستان‌شناختی منابع باارزشی به شمار می‌روند. فضای آرامستان نه فقط برای مردگان، بلکه برای زندگانی است که مردگان تنها سوژه‌های آنها قلمداد می‌شوند. این فضاها که زمانی بخش مهمی از بن‌مایه‌های زیستگاه‌های بشری بوده‌اند و به عنوان فضاهایی مانا در خدمت فعالیت‌های آیینی، فرهنگی و مذهبی قرار داشته‌اند، اهمیت خود را از دست داده و به صورت لکه‌های متروک و فاقد حیات در شهرها پدیدار شده‌اند. اما سؤالاتی اصلی در اینجا مطرح می‌شود که آیا واقعاً باید به آرامستان های باقیمانده در فضای امروزی شهرها به صورت یک معضل در ساختار آنها نگاه شود؟ و آیا نمی‌توان این آرامستان ها را به حیات پویای شهری بازگرداند؟ این مقوله نیاز به تغییر نگاه دارد، چراکه این فضاها می‌توانند دارای امکانات بالقوه بسیار بالا و نقش آفرین در شهرها باشند. در حال حاضر یکی از مشکلات فعلی شهرهای ما میزان تراکم بالای ساخت و کمبود فضاهای باز شهری است. آرامستان‌ها با توجه به ویژگی مانایی خود می‌توانند در غالب فضاهایی باز و سبز نقش مهمی را در حوزه اکولوژیک شهری ایفا نمایند و خود این امر باعث کنترل توده و فضا در شهرها می‌شود؛ از سویی دیگر با ساماندهی مناسب و باز زنده‌سازی می‌توان کارکردهای آیینی، فرهنگی و گردشگری را که در ذات آرامستان ها نهفته است، دوباره رونق بخشید و آنها را در غالب مراکز یادمانی به پارک موزه‌ها، باغ مشاهیر و مراکز فرهنگی تبدیل نمود که این امر نیز خود کمک به افزایش کیفیت بافت‌های پیرامون این فضاها دارد. از این حیث آرامستان ها می‌توانند در زمینه پایداری شهرها از جنبه‌های گوناگون توسعه شهری، اکولوژیکی، اجتماعی و فرهنگی بسیار اثرگذار باشند. بدین منظور برای دستیابی به این اهداف نیاز به همکاری تخصص‌های گوناگون در حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی، شهرسازی و... است. رشته معماری منظر می‌تواند نقش مهمی را در تحقق اهداف فوق ایفا نماید. در واقع هنر منظرآرایی با هدف افزایش کیفیات محیطی و ساماندهی آرامستان های قدیمی می‌تواند در باز زنده‌سازی این فضاها اثر گذار باشد.

واژگان کلیدی: توسعه پایدار، محیط زیست، مکانیابی، معماری آرامستان.

* Corresponding author: Behrouz mohamadrezapour

Email: b.mohamadrezapour@gmail.com

نویسنده مسئول: بهروز محمد رضاپور*